

Uz sākumlapu>Prasības iesniegšana tiesā>Tiesu sistēma (ES un valstu)>Parastās valstu tiesas

Mūsu tulkojami pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās.

Swipe to change

nīderlandiešu

Parastās valstu tiesas

Beļģija

Šajā sadaļā sniegta informācija par vispārējās piekritības tiesu organizāciju Beļģijā.

Vispārējās piekritības tiesas – ievads

Augstākā tiesa

Kasācijas tiesa (*Cour de cassation*): tā ir augstākā līmeņa tiesa, "tiesu tiesa", kas atrodas Briselē.

Zvērināto tiesa

Desmit provincēs un Briseles rajonā ir pa vienai **zvērināto tiesai** (*Cour d'Assises*). Tā nav pastāvīga tiesa, bet to sasauca katru reizi, kad uz to nosūta apsūdzētos.

Apelācijas tiesas

Apelācijas tiesas (*cours d'appel*): Beļģijā tādas ir piecas.

Briselē (Valoņu Brabantas provincei, Flāmu Brabantas provincei un Briseles reģionam),

Ljēžā (Ljēžas, Namīras un Luksemburgas provincēm),

Monsā (Eno provincei),

Ģentē (Rietumflandrijas un Austrumflandrijas provincēm),

Antverpenē (Antverpenes un Limburgas provincēm).

Darba apelācijas tiesas (*cours du travail*): Beļģijā tādas ir piecas. Tās ir apelācijas tiesas, kas specializējas darba tiesībās. Tās darbojas minēto apelācijas tiesu apgabalos.

Pirmās instances tiesas

Pirmās instances tiesas (*tribunaux de première instance*): Beļģijā ir 13 šādas tiesas (viena katrā tiesu rajonā un divas Briseles rajonā – 1 NL un 1 FR).

Darba tiesas (*tribunaux du travail*): Beļģijā ir 9 šādas tiesas (principā, viena katrā apelācijas tiesas apgabalā, izņemot Briseles tiesas apgabalu, kurā darba tiesas atrodas Lēvenē, Nivelē un Briselē, kā arī izņemot Eipenes vāciski runājošo teritoriju).

Komerctiesas (*tribunaux de commerce*): Beļģijā ir 9 šādas tiesas (principā, viena katrā apelācijas tiesas apgabalā, izņemot Briseles tiesas apgabalu, kurā komerctiesas atrodas Lēvenē, Nivelē un Briselē, kā arī izņemot Eipenes vāciski runājošo teritoriju).

Zemāka līmeņa vai vietējās tiesas

Miertiesas (*justice de paix*): Beļģijā ir 187 miertiesas (pa vienai katrā tiesu kantonā).

Policijas tiesas (*tribunaux de police*): Beļģijā tādas ir 15.

Tiesu jurisdikcija

Miertiesas

Miertiesas izskata **civiltiesas un komerctiesas**, kurās prasības summa ir mazāka nekā EUR 1860. Miertiesas piekritībā cita starpā ir strīdi saistībā ar nomu, kaimiņattiecībām, servitūtiem un atsavināšanu neatkarīgi no prasības summas, kā arī saistībā ar pagaidu pasākumiem laulāto starpā. Izņemot gadījumus, kad spriedums ir pieņemts par prasību, kuras summa nepārsniedz EUR 1240, miertiesas spriedumu var **pārsūdzēt** pirmās instances tiesā vai komerctiesā atkarībā no tā, vai strīds pēc būtības ir civiltiesisks vai komerctiesisks.

Policijas tiesa

Policijas tiesa ir **krimināltiesas un civiltiesas**, kas izskata sīkus pārkāpumus (*contraventions*), kriminālpārkāpumus, kas pārkvalificēti kā sīki pārkāpumi (*délits contraventionnalisés*), tpašu likumu (piemēram, Lauku kodeksa un Mežsaimniecības kodeksa) pārkāpumus, prasības par ceļu satiksmes negadījuma rezultātā nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu un ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus. Policijas tiesas spriedumus var **pārsūdzēt** pirmās instances tiesā, izņemot Tiesu kodeksā uzskaitīto veidu lietās, ja spriedums ir pieņemts par prasību, kuras summa nepārsniedz EUR 1240.

Pirmās instances tiesa

Pirmās instances tiesas piekritībā ir visi strīdi, izņemot tos, kuri ar likumu noteikti citu tiesu piekritībā. To sauc par pirmās instances tiesas **pārējo piekritību**.

Pirmās instances tiesa ir iedalīta šādās daļās: **civiltiesas, krimināltiesas un jaunatnes tiesas**. Kopš 2007. gada pie Antverpenes, Briseles, Austrumflandrijas, Lježas un Eno (*Hainaut*) **pirmās instances tiesām** ir izveidotas sodu izpildes tiesas.

Civiltiesas

Civiltiesas (*tribunal civil*) izskata **lietas saistībā ar personu civilstāvokli** (piemēram, laulības šķiršana, izcelšanās, adopcija). Tās piekritībā ir arī strīdi par naudas summām, kas pārsniedz EUR 1860, strīdi par mantojuma tiesībām vai autortiesībām, kā arī apelācijas sūdzības par miertiesnešu pasludinātiem spriedumiem.

Krimināltiesas

Krimināltiesas (*tribunal correctionnel*) ir tiesa, kuras uzdevums ir iztiesāt **kriminālpārkāpumus** (*délits*) un **par kriminālpārkāpumiem pārkvalificētus noziegumus** (*crimes correctionnalisés*), kā, piemēram, izkrāpšana, krāpšana, nonāvēšana aiz neuzmanības, zādzība, iekļūstot slēgtā telpā, laupīšana. Tā darbojas arī kā apelācijas tiesa policijas tiesas pasludinātiem spriedumiem.

Lietu krimināltiesā var ierosināt ar tiešu prokuratūras pavēsti, vai arī to var civilprasītājs kriminālprocesā, vai arī ar pirmstiesas palātas rīkojumu, kad tā izmeklēšanas beigās nosaka, vai apsūdzētais ir nosūtāms uz krimināltiesu.

Pirmstiesas palāta (*chambre du conseil*) ir izmeklēšanas tiesa, kuru veido viens pirmās instances tiesas tiesnesis, kurš pārbauda, vai ir pamatojums lietas nosūtīšanai uz krimināltiesu, vai arī nolemj apsūdzēto netiesāt (lietas izbeigšana). Pirmstiesas palāta arī lemj par to, vai personu paturēt pirmstiesas apcietinājumā vai atbrīvot, ja vajadzīgs, ar konkrētiem nosacījumiem, vai nu ik mēnesi, vai – tādu noziegumu gadījumā, ko nevar pārkvalificēt par kriminālpārkāpumu (*crime non correctionnalisable*) – reizi trijos mēnešos.

Pirmstiesas apcietinājums ir drošības līdzeklis, kuru piemērojot, personu, kuru tur aizdomās par kriminālpārkāpuma vai nozieguma izdarīšanu, tur ieslodzījumā līdz tiesai. Šo līdzekli piemēro, lai novērstu to, ka aizdomās turētās personas pazūd laikā, kad tām jāierodas tiesā, ka tās starplaikā izdara citus nodarījumus, mēģina iznīcināt pierādījumus vai sazināties ar trešām personām (piemēram, lai ietekmētu lieciniekus vai citus aizdomās turamos). Aizdomās turētie, kas ir galīgi attaisnoti vai kuru kriminālvajāšana tiek izbeigta, var pieprasīt tieslietu ministram kompensāciju par cietumā nepamatoti pavadīto laiku – kompensāciju par nelikumīgu ieslodzījumu. Lai saņemtu šādu kompensāciju, ir jābūt izpildītiem diviem nosacījumiem: pirmstiesas apcietinājumam ir jābūt bijušam ilgākam par astoņām dienām, un apcietinājuma vai turpmāka apcietinājuma cēlonis nedrīkst būt bijis paša aizdomās turētā rīcība. Ministrs ļoti stingri izvērtē pēdējā nosacījuma ievērošanu.

Pirmstiesas palātas nolēmumus var **pārsūdzēt** apsūdzības izvirzīšanas palātā (*chambre des mises en accusation*). Tā pārstāv izmeklēšanas tiesu apelācijas tiesas līmenī.

Jaunatnes tiesa

Jaunatnes tiesa (*tribunal de la jeunesse*) jo īpaši izskata lietas, uz kurām attiecas 1965. gada Likuma par jaunatnes aizsardzību darbības joma, piemēram, vecāku varas izbeigšana un nepilngadīgo ievietošana audžuģimenēs vai slēgtos centros, kā arī jauniešu noziedzības lietas.

Tiesnesis neuzliek sodu gados jauniem noziedzniekiem, bet piemēro tiem dažādus **pasākumus**. Praksē tiesnesis var jo īpaši izteikt nepilngadīgajiem brīdinājumu ("saut tos pie kārtības"), ievietot viņus audžuģimenē vai speciālā iestādē, kur viņi atradīsies citu jauniešu sabiedrībā un saņems audzinātāju atbalstu, pieprasīt veikt sabiedrisku darbu un – ārkārtas apstākļos – pat ievietot viņus uz laiku cietumā. Jaunatnes tiesas tiesnesis piemēro **pasākumus, kas attiecas uz uzraudzību, aizsardzību vai izglītību**. Ja nepilngadīgais, kurš ir veicis nodarījumu, ir sasniedzis 16 gadu vecumu, jaunatnes tiesas tiesnesis vai īpašos apstākļos pārtraukt tiesvedību attiecīgajā lietā. Nepilngadīgo tad nosūta uz īpašu jaunatnes tiesas palātu, kura pildīs krimināltiesas funkcijas. Īpaši smaga nozieguma, piemēram, slepkavības, gadījumā jaunieši izņēmuma kārtā nosūtīs uz zvērināto tiesu neatkarīgi no tā, vai viņš ir nepilngadīgs. Jaunatnes tiesa arī var piemērot pasākumus vecākiem, ja tie nepilda audzināšanas pienākumus (vardarbība pret bērnu, vecāku varas nepareiza izmantošana, nožēlojami dzīves apstākļi u. c.). Dažās situācijās ārkārtas apstākļi arī pieļauj steidzamu pasākumu veikšanu, lai aizsargātu bērnu.

Likumprojekts, par kuru Pārstāvju palātā balsoja 2011. gada jūlijā un kurš ir nosūtīts Senātam, paredz pirmās instances tiesās izveidot ģimenes un jaunatnes lietu tiesas nodaļu. Šis projekts paredz, ka mirtiesneša kompetence tiek nodota pirmās instances tiesu ģimenes lietu palātām, un ka jaunatnes lietu palātu kompetence tiek nodota ģimenes lietu palātām.

Soda izpildes tiesas

Soda izpildes tiesas (*tribunaux de l'application des peines*) pasludina spriedumus par personu, kuras notiesātas ar brīvības atņemšanu, ārējo juridisko statusu. Tās lemj par šādu pasākumu piemērošanu: **ieslodzījums atklāta tipa cietumā (ieslodzītajiem cietumā ir jāpavada tikai vakars un nakts), elektroniskā uzraudzība, nosacīta atbrīvošana** un **pagaidu atbrīvošana**, ņemot vērā izraidīšanu vai atgriešanu. Prokuratūra un notiesātās personas var iesniegt kasācijas sūdzību pret soda izpildes tiesu nolēmumiem.

Pirmās instances tiesas nolēmumu pārsūdzēšana

Izņemot soda izpildes tiesas pasludinātos spriedumus, ja viena no pusēm vai valsts prokuratūra nav apmierināta ar pirmās instances tiesas pasludināto spriedumu, tā var šo spriedumu **pārsūdzēt** ar nosacījumu, ka tas ir pasludināts pirmajā instancē, proti, nevis pēc apelācijas sūdzības par nolēmumu, kuru jau bija pieņēmusi policijas tiesa vai mirtiesā. Šādā gadījumā lietu izskata apelācijas tiesa neatkarīgi no tā, vai lieta ir piekritīga civiltiesai, krimināltiesai vai jaunatnes tiesai.

Darba tiesa

Darba tiesai ir jurisdikcija **sociālos jautājumos**: sociālais nodrošinājums (pensijas, bezdarbs u. c.), darba strīdi (darba līgumi, darba regulējums u. c.) un nelaimes gadījumi darbā. Tā ir kompetenta lemt arī par fizisku personu celtām prasībām par **parādsaistību kolektīvo kārtošānu**.

Darba tiesu veido **dažādas palātas**. Izņemot gadījumus, kad Tiesu kodeksā ir paredzēts citādi, tās veido profesionāls tiesnesis, kurš ir priekšsēdētājs, un divi piesēdētāji. Atkarībā no tiesā izskatāmās lietas rakstura piesēdētāji pārstāv darba ņēmējus, darba devējus vai pašnodarbinātas personas. Šīs personas ieceļ pēc tam, kad tās izvirzījušas darba nozares organizācijas (darba devēji, augstāk kvalificēti darba ņēmēji, zemāk kvalificēti darba ņēmēji vai pašnodarbinātas personas). Prokuratūru šajā gadījumā dēvē par prokuratūru, kas darbojas pie darba tiesām (*auditorat du travail*), savukārt prokurors ir prokurors, kas darbojas pie darba tiesām (*auditeur du travail*).

Ja puses nepiekrīt darba tiesas spriedumam, tās var to **pārsūdzēt** darba apelācijas tiesā.

Komerctiesā

Komerctiesā izskata **komersantu strīdus** par summām, kas **pārsniedz EUR 1860**, kā arī ļoti specifiskus jautājumus, kā, piemēram, **bankrota lietas** vai **sabiedrības akcionāru savstarpējos strīdus**. Komerctiesā arī izskata apelācijas sūdzības pret mirtiesu spriedumiem komercietās.

Komerctiesas palātu veido viens (profesionāls) tiesnesis un divi komerctiesas piesēdētāji. Šos tiesas piesēdētājus izvirza dažādas apvienības, kas pārstāv tirdzniecības un rūpniecības nozares. Tās izraugās kandidātus no komersantu, komercsabiedrību vadītāju, uzņēmumu revidentu un grāmatvežu vidus.

Prokuratūru pārstāv pie pirmās instances tiesas darbojošās prokuratūras pārstāvji.

Ja puses vēlas apstrīdēt komerctiesas lēmumu, tās to **pārsūdz** apelācijas tiesā. Tomēr apstrīdētajam spriedumam ir jābūt pasludinātam pirmajā instancē, un līdz ar to tas nedrīkst būt spriedums attiecībā uz agrāku mirtiesas nolēmumu.

Apelācijas tiesas un darba apelācijas tiesas

Apelācijas tiesu veido vairākas palātas.

Civillietu palātas izskata apelācijas sūdzības par spriedumiem, kurus pirmajā instancē pasludinājušas pirmās instances tiesu civillietu nodaļas un darba tiesas.

Krimināllietu palātas izskata apelācijas sūdzības par spriedumiem, kurus pirmajā instancē pasludinājušas krimināltiesas.

Jaunatnes lietu palātas izskata apelācijas sūdzības par spriedumiem, kurus pirmajā instancē pasludinājušas jaunatnes tiesas.

Apsūdzības izvirzīšanas palāta ir izmeklēšanas tiesa, kuras uzdevums ir izskatīt Pirmstiesas palātas nolēmumu pārsūdzības. Tā ir arī apsūdzības izvirzīšanas palāta, kas nosūta aizdomās turēto uz zvērināto tiesu, jo viņš ir izdarījis noziegumu, preses nodarījumu vai politisku nodarījumu.

Tāpat kā darba tiesas gadījumā **darba apelācijas tiesas** palātas veido profesionāls tiesnesis un divi vai četri tiesas piesēdētāji. Darba apelācijas tiesa izskata apelācijas sūdzības par darba tiesas nolēmumiem.

Zvērināto tiesa

Noziegumi

Ja persona ir **apsūdzēta par to, ka tā izdarījusi noziegumu, ko nevar pārkvalificēt kā kriminālpārkāpumu vai kas nav pārkvalificēts kā kriminālpārkāpums**, viņu aicina ierasties zvērināto tiesā, kur viņu tiesā **no sabiedrības vidus izraudzīti pārstāvji**.

Tiesas priekšsēdētājs ir profesionāls tiesnesis, kuram palīdz divi piesēdētāji, kuri arī ir profesionāli tiesneši. Viņi nelemj par apsūdzētā vainu vai nevainīgumu. To, vai apsūdzētais ir izdarījis nodarījumu, izlemj zvērinātie. **Zvērinātos** izraugās no sabiedrības vidus pēc nejaušības principa. Ikviens Beļģijas pilsonis vecumā no 28 līdz 65 gadiem, kuram ir pilsoniskās un politiskās tiesības, kurš prot lasīt un kuram nav bijis piespriests cietumsods uz laiku ilgāk par četriem mēnešiem vai piespiedu darbs vairāk par 60 stundām, var tikt uzaicināts par zvērināto.

Zvērināto tiesas process sākas ar apsūdzības nolasišanu, apkopojot izmeklēšanā konstatēto informāciju. Pēc tam tiek uzklauti liecinieki un izmeklēšanā iesaistītās personas. Šis uzklautišanas uzdevums ir ļaut zvērinātajiem, kuri nav varējuši iepazīties ar lietas materiāliem, izveidot viedokli. Pēc tam prokuratūra uzrāda apsūdzību, izsakās civilprasītāji kriminālprocesā, un advokāti izsaka savus apsvērumus. Uzklautā arī apsūdzēto. Viņš atbild uz tiesas priekšsēdētāja jautājumiem, sniedz paskaidrojumus par faktiem un var pastāvēt uz savu nevainīgumu. Procesā beigās **divpadsmit zvērinātie** pulcējas aiz slēgtam durvīm. Viņiem ir **jālemj par apsūdzētā vainu vai nevainīgumu**. Viņi pieņem lēmumu balsojot, un viņu lēmums var būt ar atrunām. Piemēram, viņi var atzīt apsūdzēto par vainīgu, vienlaicīgi atzīstot atbildību mīkstināšu apstākļu esību. Ja apsūdzēto atzīst par vainīgu, profesionālie tiesneši un zvērinātie kopīgi apspriežas par piemērojamo sodu. Šo lēmumu pieņem ar absolūto balsu vairākumu. Spriedums par vainu ir jāpamato.

Parasti zvērināto tiesas lēmumu nevar pārsūdzēt. Notiesātā persona, civilprasītājs kriminālprocesā, un prokuratūra tomēr var iesniegt kasācijas sūdzību **Kasācijas tiesā**. Ja notiesājošo spriedumu Kasācijas tiesa atceļ, lietu nodod citai zvērināto tiesai, kurai ir jāpieņem jauns nolēmums.

Preses nodarījums un politisks nodarījums

Par preses nodarījumu var runāt gadījumā, ja konstatēti nosodāmi izteikumi tekstos, kas izplatīti vairākos eksemplāros ar tehniska procesa palīdzību. Politisks nodarījums ir nodarījums, kas izdarīts politiska iemesla dēļ un ar politisku mērķi. Zvērināto tiesa nodarbojas ar lietas izskatīšanu par politiskiem nodarījumiem un preses nodarījumiem, izņemot rasisma un ksenofobijas motivētus preses nodarījumus.

Kasācijas tiesa

Kasācijas tiesa nodrošina to, **lai tiesas ievērotu likumu**. Tai ir piekritība visā valsts teritorijā. Kasācijas tiesa nelemj par faktiem, bet tikai par juridiskiem jautājumiem. Kasācijas sūdzību var iesniegt tikai, **pamatojoties uz juridiskiem argumentiem**, proti, ja ir pārkāpts likums vai vispārējs tiesību princips. Kasācijas sūdzību iesniegt var tikai par pēdējā instancē pasludinātiem spriedumiem vai lēmumiem, proti, nolēmumiem, pret kuriem vairs nevar iesniegt parastu apelācijas sūdzību.

Kasācijas tiesu veido viens pirmais priekšsēdētājs, viens priekšsēdētājs, nodaļu priekšsēdētāji un tiesneši. Prokuratūru pārstāv ģenerālprokurors, kurš darbojas pie Kasācijas tiesas, vai ģenerāladvokāts. Tiesa sastāv no **trīs palātām**: pirmā izskata civillietas, komerclietas, nodokļu lietas un disciplinārlietas, otrā – krimināllietas un trešā – lietas saistībā ar darba un sociālā nodrošinājuma tiesībām. Katrā no šīm palātām ir franču valodas nodaļa un nīderlandiešu valodas nodaļa. Katrā valodas nodaļā parasti ir pieci tiesneši.

Pirms sprieduma pasludināšanas tiesneši uzklautā **valsts prokuratūras**, kas darbojas pie Kasācijas tiesas, atzinumu. Kasācijas tiesa var nolemt noraidīt kasācijas sūdzību. Ja izvirzītie argumenti netiek pieņemti, sūdzību noraida un apstrīdētais spriedums kļūst galīgs. Ja Kasācijas tiesa uzskata, ka apstrīdētais nolēmums tika pieņemts, nepareizi interpretējot likumu, šo nolēmumu pilnībā vai daļēji atceļ, nosūtot vai nenosūtot lietu atkārtotai izskatīšanai. Spriedumu atceļ un nosūta tiesai, kurai ir tāds pats statuss kā tai, kura pasludināja apstrīdēto spriedumu, ja lieta ir atkārtoti jāizskata pēc būtības. Lietu nekad atkārtoti nenosūta tai pašai tiesai.

Piezīme

Jāpiezīmē, ka papildus civiltiesām civilprasības (pamatā saistībā ar kaitējuma atlīdzināšanu), ko iesnieguši civilprasītāji, proti, plašā nozīmē personas, kas cietušas sodāmā nodarījumā, izskata arī apelācijas tiesu krimināllietu palātas, zvērināto tiesas, pirmās instances tiesu krimināllietu palātas (krimināltiesas) un policijas tiesas (izskatot krimināllietas).

Juridiskās datu bāzes

Papildu informācija par tiesām ir pieejama [Beļģijas tiesu varas portālā](#).

Vai piekļuve datubāzei ir bezmaksas?

Jā, piekļuve datubāzei ir **bez maksas**.

Noderīgas saites:

Federālais Publiskais tieslietu dienests

Lapa atjaunināta: 17/09/2015

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Vairāktās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.